

כה:

הכל שוחטין פרק ראשון חולין

עין משפט
נר מצוה

קטנא א מרי פיה הני
למיס הילא ועי
הטות וריס
קצ ב מרי טס פיה
כל
קצא ד מרי פיה הני
מעשה הילא ופיה
הלכה ו ועי יד פיה
שלא ספקי עדי
קצב ח מרי פיה הני
מעשה הילא ופיה
קצא ו מרי פיה הני
מקלות הילא טמא
עטין רחמ טושיע יידי סיי
הא ספקי עדי
קצד ו מרי פיה הני
כסות הלכה ו יא
ופיה הני קטלי היל
הי
קצה ח מרי פיה הני
מעשה הילא:

מאי שנא הני ב' אגולמיהו קאי דפשוטיהו פשיטא דכלי עץ
הוא דליהתקט לשק: מבלל רבדי עצם מקבלי בוטאה.
מדאורייתא קא בעי לאחיי דהא פשיטא שיש נהן טומאה דמתניתין
היא נמשכת כלים (פ"ב מ"ה) ומייתי לה בפ"ק דשבת (דף ט"ו).

כלי עץ וכלי זכוכית וכלי עגס
פשוטיהן טהורין ומקבלין טמאין:
שאר בהמה וחיה בנין ת"כ וכל
מעשה. ואם תאמר דפטרק
במה אשה (שבת דף סד.) דריש דבר
הנא מונח הסוק ומונח הפרה מנגד
ועור מונח ליה מוכל וי"ל דלאן
לכרות מוכל אלף עלמות שדומין זה
לזה של עוים ושל בהמה אלף בשער
לא דמו ואם תאמר והכל מיפוק ליה
מהתם מנגד ועור וי"ל דלא דיעבד
אלף דומיא דבגד ועור: זהו וזה
אפסור. פירוש מריס צין גדולים וצין
קטנים גדולים מפני שמריס ציומר
וקטנים מפני שפני נגמרו ואמרי לה
זהו וזה לחיוב גדולים מפני שנגמרו
קטנים לפי שטונים יותר ופירוש
הקוטרים דמוק דפריש זהו וזה לפטור
קטנים מריס ומתוקים זהו וזה לחיוב
גדולים מריס ומתוקים והשתא לא
היא משעין אחד ועוד דכי בעי
גדולים למאי חזו הוה ליה לפרושי
גדולים מריס כיון דאחיי נמי במתוקים:
התמוד' כ"ו. פירש נקוטרים
מריס הגתנים כהרלניס

וגראה דמיירי במיט הגתנים כשמריס
דומיא דהמתמד ונתן מיס כמדה
דמייתי עלה כגמלה דמיירי דמתנים
כשמריס כדמשמע פירק המוכר
פירות (ב"ב דף ט"ו.) ואיכס שריס לגמרי
כדמשמע בפ' אלף עוברין (פסחים מ"ג):
ופוסל את המקוה. היינו מקוה
מקר אלף שלם אינו נפסל
כשום ענין דפירשנו פירק המוכר
את הבית (ב"ב דף טו.) ד"ה מלגל:
המתמד ונתן מיס כמדה.
ואם תאמר ולוקמיה
כרמו תלתא ואתא ארבעה ויש לומר
דלכלי עגס מליא אפילו לא החמץ
ואם תאמר ומאי עמנא דרננן
דפטרי שמריס שיש בהם טעם יין
ואף על גב שלם החמץ והלא כל איסור כשחורה שלם כמיט נותן
טעם ד' ועבל חמור לענין א' שלם כמיט 'ועוד אשפילו החמץ פטורין
כמיס תלתא דאמר בהחמץ מחלוקת ואפילו בטובל דלא אחיי כדמשמע
בפ' המוכר פירות (ב"ב דף ט"ו.) ויש לומר דיון במיט אפילו כפחות
מששים אפילו רמא תלתא ואתא תלתא ופולגא לא חשיב טעם גמור
לרננן כשאר איסורין דהכא לא הוה אלף קויהא כעגמל' א' רבי
יהודה אף על גב דלא החמץ. אף על גב דרבי יהודה להחמיר אחיי
להחמיר כמעשה והלא להקל הוא דניקח בכסף מעשר ואין פוסל
את המקוה קסבר הש"ס דלא שנה וקשיא לפירוש רשב"ס דנהמוכר
פירות (דף ט"ו.) גבי פולגא דאחרים ורננן בצורה פרי הגפן דקאמר
הש"ס כדברא תלתא ואתא תלתא לא פליגי אלף כרמא תלתא ואתא
תלתא ופולגא ופריך ליה מהא דפליגי ככדי מדמו ולא יותר ומשי
במר נמי פליגי וכדי מדמו י' נקט להודיען כמו דרבי יהודה
והשתא קשיא דמאי משני תקשי אמאי לא מוקי נמי פולגמיהו דרננן
ואחרים ככדי מדמו כי היכי דפליגי ר' יהודה ורננן ומיך סג רשב"ס
דרבי יהודה דמחייב ככדי מדמו היינו לחומרא ולי אפשר לומר כן
כדמשמע הכא ורננן לפרש דגמרא ס"ל כרננן דפטרי ככדי מדמו
ומוקי אחרים ככדי מדמו רבי יהודה אי נמי משמע ליה דרבי יהודה
מחייב מדאורייתא כרמא תלתא ואתא תלתא ופולגא לקך מחמיר
מדכרנן ככדי מדמו ומתניתין כרמא תלתא ואתא תלתא ופולגא:
כשהחמץ

וגראה דמיירי במיט הגתנים כשמריס
דומיא דהמתמד ונתן מיס כמדה
דמייתי עלה כגמלה דמיירי דמתנים
כשמריס כדמשמע פירק המוכר
פירות (ב"ב דף ט"ו.) ואיכס שריס לגמרי
כדמשמע בפ' אלף עוברין (פסחים מ"ג):
ופוסל את המקוה. היינו מקוה
מקר אלף שלם אינו נפסל
כשום ענין דפירשנו פירק המוכר
את הבית (ב"ב דף טו.) ד"ה מלגל:
המתמד ונתן מיס כמדה.
ואם תאמר ולוקמיה
כרמו תלתא ואתא ארבעה ויש לומר
דלכלי עגס מליא אפילו לא החמץ
ואם תאמר ומאי עמנא דרננן
דפטרי שמריס שיש בהם טעם יין
ואף על גב שלם החמץ והלא כל איסור כשחורה שלם כמיט נותן
טעם ד' ועבל חמור לענין א' שלם כמיט 'ועוד אשפילו החמץ פטורין
כמיס תלתא דאמר בהחמץ מחלוקת ואפילו בטובל דלא אחיי כדמשמע
בפ' המוכר פירות (ב"ב דף ט"ו.) ויש לומר דיון במיט אפילו כפחות
מששים אפילו רמא תלתא ואתא תלתא ופולגא לא חשיב טעם גמור
לרננן כשאר איסורין דהכא לא הוה אלף קויהא כעגמל' א' רבי
יהודה אף על גב דלא החמץ. אף על גב דרבי יהודה להחמיר אחיי
להחמיר כמעשה והלא להקל הוא דניקח בכסף מעשר ואין פוסל
את המקוה קסבר הש"ס דלא שנה וקשיא לפירוש רשב"ס דנהמוכר
פירות (דף ט"ו.) גבי פולגא דאחרים ורננן בצורה פרי הגפן דקאמר
הש"ס כדברא תלתא ואתא תלתא לא פליגי אלף כרמא תלתא ואתא
תלתא ופולגא ופריך ליה מהא דפליגי ככדי מדמו ולא יותר ומשי
במר נמי פליגי וכדי מדמו י' נקט להודיען כמו דרבי יהודה
והשתא קשיא דמאי משני תקשי אמאי לא מוקי נמי פולגמיהו דרננן
ואחרים ככדי מדמו כי היכי דפליגי ר' יהודה ורננן ומיך סג רשב"ס
דרבי יהודה דמחייב ככדי מדמו היינו לחומרא ולי אפשר לומר כן
כדמשמע הכא ורננן לפרש דגמרא ס"ל כרננן דפטרי ככדי מדמו
ומוקי אחרים ככדי מדמו רבי יהודה אי נמי משמע ליה דרבי יהודה
מחייב מדאורייתא כרמא תלתא ואתא תלתא ופולגא לקך מחמיר
מדכרנן ככדי מדמו ומתניתין כרמא תלתא ואתא תלתא ופולגא:
כשהחמץ

לשוף לשבץ לגרר ל' לרכרר להקיש בקורנס
מחוסר כן או אוגן או אוזן טהור מחוסר כסוי
מבוא מאי שנא הני ומאי שנא הני רבי יוחנן
אמר הואיל ולכבוד עשויון רב נחמן אמר
הואיל ודמיהן יקרים מאי בנייהו איכא בנייהו
"כלי עצם ואודא רב נחמן למעמיה דאמר
רב נחמן כלי עצם ככלי מחכות דמו מכלל
דכלי עצם מקבלי בוטאה אין דתניא רבי
ישמעאל בנו של ר' יוחנן בן ברוקה אומר
מה תלמוד לומר יוכל מעשה עוים תחתמו
להביא דבר הבא מן העוים מן הקרנים ומן
המלפים שאר בהמה וחיה תלמוד
לומר וכל מעשה א"כ מה ת"ל עוים י"פ
לעופות: מתני' החייב בשקדים המרים
פטור במתוקים החייב במתוקים פטור
במרים: גמ' ת"ר שקדים המרים קטנים
חייבין גדולים פטורין מתוקים גדולים חייבין
קטנים פטורין רבי ישמעאל בר' יוסי אומר
משום אביו י"ה זהו לפטור ואמרי לה זהו זה
לחייב אמר רבי אלעאי הורה רבי חנינא
בצפורי כדברי האומר זהו זה לפטור
ולמאן דאמר זהו זה לחייב גדולים למאי
הזו א"ר יוחנן הואיל ויכול למתקן ע"י
האור: מתני' החמץ אינו ניקח בכסף מעשר ופוסל
את המקוה משהחמץ ניקח בכסף מעשר
ואינו פוסל את המקוה האחין השותפין
כשחייבין בקלבון פטורין ממעשר בהמה
כשחייבין במעשר בהמה א' פטורין מן הקלבון:
גמ' מני מתניתין רבי רבי יהודה לא רבנן
ד' דתניא ו' המתמד ונתן מיס כמדה ומצא
כדי מדרתו פטור ור' יהודה מחייב מני אי
רבנן אע"ג דהחמץ אי ר' יהודה אע"ג דלא
החמץ אמר ר"ג אמר רבה בר אבובה
בשהחמץ

לשוף לשבץ לגרר ל' לרכרר להקיש בקורנס
מחוסר כן או אוגן או אוזן טהור מחוסר כסוי
מבוא מאי שנא הני ומאי שנא הני רבי יוחנן
אמר הואיל ולכבוד עשויון רב נחמן אמר
הואיל ודמיהן יקרים מאי בנייהו איכא בנייהו
"כלי עצם ואודא רב נחמן למעמיה דאמר
רב נחמן כלי עצם ככלי מחכות דמו מכלל
דכלי עצם מקבלי בוטאה אין דתניא רבי
ישמעאל בנו של ר' יוחנן בן ברוקה אומר
מה תלמוד לומר יוכל מעשה עוים תחתמו
להביא דבר הבא מן העוים מן הקרנים ומן
המלפים שאר בהמה וחיה תלמוד
לומר וכל מעשה א"כ מה ת"ל עוים י"פ
לעופות: מתני' החייב בשקדים המרים
פטור במתוקים החייב במתוקים פטור
במרים: גמ' ת"ר שקדים המרים קטנים
חייבין גדולים פטורין מתוקים גדולים חייבין
קטנים פטורין רבי ישמעאל בר' יוסי אומר
משום אביו י"ה זהו לפטור ואמרי לה זהו זה
לחייב אמר רבי אלעאי הורה רבי חנינא
בצפורי כדברי האומר זהו זה לפטור
ולמאן דאמר זהו זה לחייב גדולים למאי
הזו א"ר יוחנן הואיל ויכול למתקן ע"י
האור: מתני' החמץ אינו ניקח בכסף מעשר ופוסל
את המקוה משהחמץ ניקח בכסף מעשר
ואינו פוסל את המקוה האחין השותפין
כשחייבין בקלבון פטורין ממעשר בהמה
כשחייבין במעשר בהמה א' פטורין מן הקלבון:
גמ' מני מתניתין רבי רבי יהודה לא רבנן
ד' דתניא ו' המתמד ונתן מיס כמדה ומצא
כדי מדרתו פטור ור' יהודה מחייב מני אי
רבנן אע"ג דהחמץ אי ר' יהודה אע"ג דלא
החמץ אמר ר"ג אמר רבה בר אבובה
בשהחמץ

מסורת הש"ס

ל' וני המרן ולכרנן.
(ב) וני פוס כיק נד. ד"ה
קרב לגניו. (ג) ומספח
פיה מ"ד. (ד) ומספח
פיה הי"ב עירובין מ"ג.
(ה) עירובין ס"ג. (ו) עירובין
ט"ו פיה מ"ג. (ז) כסות
ט"ו פיה מ"ג. (ח) עירובין
מ"ד. (ט) וני דתנן.
(י) ג"כ נ"ב. (יא) פסחים מ"ג.
מעשרות פיה מ"ד. (י"ב) וני
(י"ג) וני ע"פ פיה מ"ג. (י"ד)
ג"כ ד"ה ה"א.

תורה אור השלם

ו. וכל בגד וכל כלי עור
וקל מעשה עוים וכל
כלי עץ החתומא
כדברר לא כ

הנהרות מהר"ב

רשנבורג
א' ה"ה התמוד נתן
ידי ועל חמור לענין
(שלא) כמיט. וי"ב מ"ל
למחוק חייב שלם ומתנים
ע"י דף ע"ב ע"כ דיוקא
לענין כמיט חמור ועל
וע"י כמיט פיה מ"ה טמא
ו' כ"ה ומייתי טס כ"ה
פטור וני יעשיה:

עני רש"י

למ"א. ש"פ.
גרוטשייר
(גרוטשייר.) ל' ג'.
ל' חס' ומספחיהו.
ני"ל [מאי].
החייב חמור.
ר' פ"ה מ"ן פ"ה.

טובה רש"י

כלי עצם ככלי מחכות
דמו. ופשוטיס טמאס
טובה. א"כ.
חייבין. משום טמא גמ
פיה שלק. ששנולין
נעשין מריס ועובין
כ"ה. גדולים פטורין.
מעשר. דלא אולף ידו.
מחויקין כ"ו.
קטנים פטורין.
נעשו. דה וזה
נגמרו. וזה
לפטור. מריס צין גדולים
צין קטנים. גדולים דלא
אולף. קטנים דלא פירא
כשחייבין בקלבון
פטורין ממעשר בהמה.
כל ישראלי התיקן לתם
מתנות השקל לקבצות
זבא. והיוילי תמס
עליהם להסוף מעה קטנה
ליות קלנן לפטוריהו.
מפני שזן חלי שקלי
חמיות דקת ונתן ללכ
ופשתי שמולין און
מחיות ונתן הקלנן
מחוק. ואף כשנערכין
שית לתם שקל שלם היל
עליהם שזן קלנטיס טע
לפחות מחמיריס ולמעט
את הפקד. אלף הא
שוקל כשול שזן נני
שקל שלם ופטור מקלנן
שזן. מעשר בהמה טמא
ככל שנה נולות העוליס.
ועבר של שותפין פטוריס
הרלות מעשר. כדמיט
בכסות (ט"ו.) כל פטר
גבר בהמה אבר הי"ך.
ולא של שותפיה. ופרקי
והא ככסר חייב ונשעו
אם אינו ענין לכסר
דלמיה בשותפיה. כמיט
וכסות כקריס וילאס.
מחו ענין למעשה. יכל

אש"י קט נפסיה הית. כון אחין שלם הספיקו לחקן ירושתן עד שגילו להם ולזמן. מ"ל י"ה. הלך אחים שזן שותפין
ששותפיהן לאחר חלקיה. כון שחור ושחמיהו חייבין קלנן. כאלף שנים התחמירין לשקל שלם. ופטוריס מעשר כהמה.
דשותפיה נעלמה ניהו. דנענה לה תפיסת הית. וכשחייב מעשר בהמה. כון ששותפיה משגלה להם הירוש דקיימת
תפיסת הית. פטורין מן קלנן. כלילי הית אפיקין קיים שמתן אחד ומטות אחד. וביצה (ש' וכו') בכורות (ט"ו.) ע"ש.
ומצא כ"ד מדרתו פטור. למעשר שחרי אין כאן אלף מים. שלם מלא אלף מים. ומצא דמיות ועממא ממלה. קיימת
דפסלה כעגמל' הוא דשילי כ"ה (פסחים מ"ג.) ור' יהודה מחייב. דלילי כפר חומא ועממא (ט"ו.)

א' על פון ש"ך לעמוד הקודם. (ב) ואלה דלילי המתמד למחר שזן נעשה מתחלסן שצורין לאום כמיט וי"ל מוס טעם יין שלם החמץ אינו ניקח וכו'.